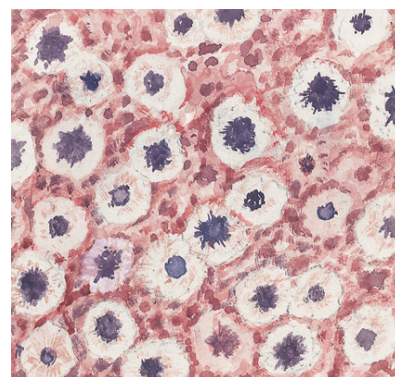

Cryptococcosis

Cryptococcosis คืออะไร

Cryptococcosis เป็นการติดเชื้อราที่เกิดจากเชื้อ Cryptococcus โดยเฉพาะ Cryptococcus neoformans และ Cryptococcus gattii เชื้อราชนิดนี้มักพบในดินหรือมูลนกพิราบ เชื้อสามารถเข้าสู่ร่างกายทางการสูดดม และอาจแพร่เข้าสู่กระแสเลือดไปยัง สมองและไขสันหลัง ทำให้เกิดเยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis)

สาเหตุ

- เชื้อรา Cryptococcus neoformans / gattii
- ปัจจัยเสี่ยง:
 - ภาวะภูมิคุ้มกันต่ำ เช่น ผู้ติดเชื้อ HIV/AIDS, ผู้ที่รับประทานยาเคมีคุ้มกันหลังการปลูกถ่ายอวัยวะ, ผู้ป่วยมะเร็งบางชนิด
 - การสัมผัสมูลนกหรือสิ่งแวดล้อมที่มีเชื้อรา

อาการ

ขึ้นอยู่กับส่วนที่เชื้อเข้าสู่ร่างกาย:

1. ปอด (ทางเข้าส่วนใหญ่)
 - ไอแห้งหรือมีเสมหะ มีไข้ต่ำ ๆ
 - หายใจลำบากหรือเจ็บหน้าอก
2. ระบบประสาท (เยื่อหุ้มสมองอักเสบ)
 - ปวดศีรษะรุนแรง ไข้
 - คลื่นไส้ อาเจียน ชีพจรช้า สับสน หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
 - แขนขาอ่อนแรง หรือชัก
3. การติดเชื้ออื่น ๆ (น้อยครั้ง)
 - ผื่นบนผิวหนัง
 - ตาอักเสบ การติดเชื้อที่อวัยวะอื่น ๆ

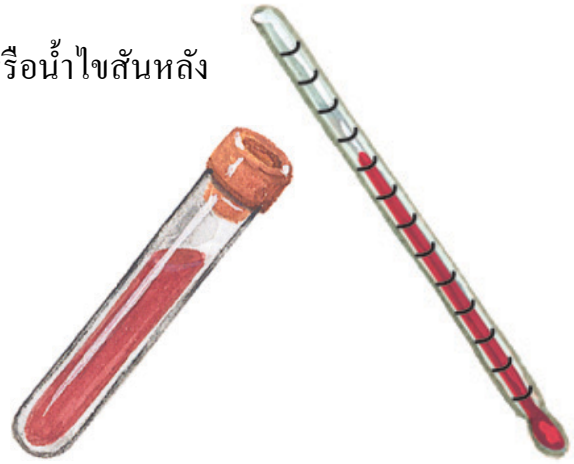

การวินิจฉัย

- ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
- การตรวจหาเชื้อราจาก เลือด หรือ น้ำไขสันหลัง
- การเพาะเชื้อราจากน้ำไขสันหลัง

- การทดสอบ Cryptococcal antigen (CrAg) ในเลือดหรือน้ำไขสันหลัง
- การตรวจทางรังสี
- เอกซเรย์ปอด หรือ CT scan หากสงสัยปอดอักเสบ
- การตรวจเพิ่มเติม
- การตรวจเลือดเพื่อประเมินภูมิคุ้มกัน
- ตรวจ HIV หากยังไม่ทราบสถานะ

การรักษา

ขึ้นกับความรุนแรงและส่วนที่ติดเชื้อ:

1. การติดเชื้อรุนแรง (เช่น เยื่อหุ้มสมองอักเสบ)

- ยาต้านเชื้อรา Amphotericin B ร่วมกับ Flucytosine ช่วงเริ่มต้น
- ต่อยด้วย Fluconazole เป็นการรักษาต่อเนื่อง

2. การติดเชื้อปอดหรือผิวหนังที่ไม่รุนแรง

- Fluconazole ขนาดมาตรฐาน
- ระยะเวลาการรักษาอาจหลายสัปดาห์ถึงหลายเดือน

ข้อควรระวัง

- ผู้ป่วยภูมิคุ้มกันต่ำต้องรักษานานกว่า
- ต้องติดตามผลการรักษาและตรวจหาเชื้อซ้ำ

ควรหรือไม่ควร

- ✓ ควรตรวจและรักษา ทันทีหากสงสัย Cryptococcosis โดยเฉพาะผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ เพราะอาการอาจรุนแรงและถึงชีวิตได้
- ✗ ไม่ควร เพิกเฉยเมื่อมีไข้ ปวดศีรษะรุนแรง หรือผู้ป่วย HIV มีอาการผิดปกติทางระบบประสาท

สรุป

Cryptococcosis เป็นโรคติดเชื้อราที่อันตรายสำหรับผู้ป่วยที่มีภูมิคุ้มกันต่ำ รักษาทันทีด้วยยาต้านเชื้อรา และติดตามผลอย่างใกล้ชิด